

# Historia miasta

Starogard Gdański jest jedną z najstarszych miejscowości Polski Północnej, wykształconą prawdopodobnie z osady neolitycznej (4-5 tysięcy lat p.n.e.) i leżącą w pobliżu lub nawet na samym tzw. szlaku bursztynowym.

W późniejszych wiekach budowano tu grody obronne i osady otwarte. Jeden z książąt pomorskich - Grzymisław, 11 listopada 1198 roku zapisuje lewobrzeżną twierdzę drewniano - kamienną Joannitom, prawobrzeżną część od Piotra Święcy w 1305 roku kupują Krzyżacy. Takie władanie tym obszarem znajduje swoje odzwierciedlenie w historycznym herbie miasta, w którym na tarczy widnieją do dziś dwa krzyże w rzucie pionowym: joannicki u dołu i krzyżacki u góry. Krzyżacy zbudowali na obszarze przez siebie nabytym miasto - twierdzę o charakterze obronnym prawdopodobnie według projektu brata zakonnego Teodora z Florencji i w 1348 roku nadali miastu prawa miejskie.

Średniowieczny układ urbanistyczny z jednym z ładniejszych rynków Polski Północnej, przetrwał w swoim kształcie do dnia dzisiejszego. Jednak jedną z najbardziej charakterystycznych cech miasta (ze względu na podmokły teren) jest jego niska zabudowa.

W czasach Rzeczypospolitej Szlacheckiej miasto stało się ważnym ośrodkiem życia politycznego Pomorza. Tu odbywały się sądy grodzkie i ziemskie oraz zjazdy sejmikowe.

Miasta nie ominęły liczne zarazy, wojny i pożary, z których największy był w 1792 roku - nie spłonął tylko kościół farny p.w. Św. Mateusza.

Wiek XVIII to polityczny upadek Polski, któremu nie zapobiegła zwołana do Starogardu w 1769 roku Konfederacja Pomorska. Starogard znalazł się pod panowaniem pruskim.

Pomimo niewoli, wiek XIX zaznaczył się w historii miasta rozwojem przemysłu, powstało wiele fabryk i warsztatów, między innymi:

- fabryka kotłów Horstmana (1820 r.),
- wytwórnia wódek i likierów Winkelhausena (1846 r.),
- kompleks młynów Wiecherta (1872 r.).

Do dziś niektóre z tych obiektów pełnią swoją pierwotną funkcję będąc

jednocześnie cennymi zabytkami architektury przemysłowej. Długą tradycją cieszy się również Stado Ogierów założone w 1897 roku a sięgające tradycją hodowli koni Jana III Sobieskiego w Piasecznie koło Gniewa.

W latach 1870 - 1871 zbudowano pierwszą linię kolejową na trasie Piła - Starogard Gdański - Tczew. W roku 1900 miasto otrzymało gazownię i wodociągi. Dnia 29 stycznia 1920 roku miasto powróciło w granice Polski wyzwolone przez Błękitną Armię gen. J.Hallera.

Wybuch i przebieg II wojny światowej stanowił - podobnie jak dla całego kraju - tragiczny okres w historii. Lata okupacji hitlerowskiej to jeden z najcięższych okresów w dziejach miasta. Dowodem na to są liczne miejsca kaźni w mieście i okolicy.

Dziś Starogard jest prężnym i samodzielnym ośrodkiem przemysłowym i kulturalnym. Władze miasta starają się uważnie śledzić tempo przemian gospodarczych w kraju oraz osiągnięcia państw europejskich w różnych dziedzinach.

Działania te mają na celu stałe poprawianie warunków życia codziennego mieszkańców, uatrakcyjnienie miasta pod względem turystycznym i jako miejsca dla przyszłych inwestorów.